

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Activitatea dietei Ardealului din anii 1863—1864.

I.

Am publicat în câțiva numeri premergători actele de mare însemnatate istorică, referitoare la convocarea și deschiderea dietei ardelene din anii 1863—1864, iar acum vom arăta, care a fost activitatea acestei diete, durere, de o viață foarte scurtă, numai de un an și patru luni.

Primele ședințe ale dietei din Sibiu, au fost consacrate, ca totdeauna și pretutindenea, constituirii. S'au făcut alegerile: de prezident, de viceprezidenți, de secretari și alegerile diferitelor comisii, după ce mai întâi s'au făcut verificările deputaților.

Abia în ședința a șaptea, ținută în 29 Iulie n. 1863, a putut lua cuvântul episcopul Andreiu baron de Șaguna, pentru a rosti prima vorbire mai însemnată în dieta aceasta, motivându-și în ea pe larg motiunea pe care o anunțase, cum am văzut, în ședința a doua a dietei, cu privire la adresa ce era să se trimită Domnitorului, ca răspuns la mesajul de tron. Vorbirea lui Șaguna a fost următoarea:

„Înaltă casă! Înainte cu 11 zile mi-am fost luat libertatea a mă insinua pentru o motiune de răspuns, în formă de adresă la prea înaltul rescript regesc al M. Sale, ce ni s'a cetit în ședința dietală din 16 Iulie a. c.

Înalta casă a binevoit a încuviința insinuațiunea mea. Astăzi e timpul acela, când după ordinea zilei am să fac motiunea aceasta. Știți, domnilor, că ne stă înainte o problemă măreață, o problemă grandioasă, pentru că ni-a venit în partea noastră începutul revificării, începutul reînnoirii edificiului constituțional al patriei noastre. Eu voi pe scurt, dar cu atâta mai complet și lămurit a mă exprima cu cuvintele

tele marelui bărbat de stat roman Cicero în privința problemei noastre, și zic, că problema noastră este, a revifica, a renoi și întineri constituțiunea cea avitică a patriei noastre, după cerințele timpului de față. Prin urmare, problema noastră este a edifica „templum sanctitatis, amplitudinis, mentis, consilii publici, caput urbis, aram sociorum, portum omnium gentium, sedem ab universo populo transsilvaniensi, concessam uni ordini“. Însă poate fi, că cineva va gândi, că cum ne putem noi apuca de repararea, de revificarea constituțiunei celei vechi, a patriei noastre, după ce suntem în mijlocul unei turtuni, ce se ivește și s'a ivit de vre-o câțiva ani încoace pe orizontul politic al patriei? Cum putem să ne apucăm de o astfel de întreprindere mare, când ne aflăm în mijlocul unor nori înfricoșiți, ce s'au lăsat asupra cerului politic al patriei? Cum putem să mai gândim la o reparare, la o reînnoire a edificiului constituțional al patriei, când constituțiunea veche a patriei se află tocmai într'un astfel de pericol, ca și o naie în mijlocul valurilor unui ocean mare?

La întâia privire s'ar vedea, că într'o asemenea obiecțiune ar fi ceva, aceea adecă, ce s'ar putea zice că are o ființă mare și tare.

Toți suntem, domnilor, fii unei nații și aceleiași mame, ai unei patrii. Dacă se află păreri felurite, aceasta încă nu nimicește ființa adevărului, și ființa pozițiunii noastre celei adevărate. Eu, domnilor, sunt pătruns de aceea, ca să urmăresc după vocea patriei, după vocea intereselor noastre celor de toate zilele. Să urmăresc după vocea Împăratului și marelui nostru principe și să ne apucăm de lucrare cu deviza: *recta tueri viribus unitis!* și înainte, domnilor, înainte, aceasta să ne fie deviza cea de căpetenie.

Înainte, domnilor, pentru că lucrând noi cu un patriotism curat general, pentru că lucrând noi cu o

judecată defecată, cu un caracter corect și nepătat, vom înainta, și pe toți aceia, cari încă se îndoesc a lua parte cu noi împreună la întreprinderea faptei acesteia, — fatale așa zicând — mâne-poimâne îi vom vedea, că împreună cu noi vor lucra. Una e maica, domnilor, și toți suntem fiii aceleia, și nu e cu puțință, ca să fie cineva care ar lucra în contra voinței maicei sale.

Ce se atinge de mine, domnilor, mă rog odată pentru totdeauna, să nu mă judecați nici după naționalitatea, nici după religiunea de care mă țin, ci să mă judecați după *patria mea și patriotismul meu*; și-mi voi da toată silința, ca cu tot prilejul, ca un patriot să mă arăt nepătat. De aceea, mulțumesc providenței cerești, care a deșteptat în Maiestatea Sa, Împăratul și marele nostru principe, acele convicțiuni și acele tendințe, pe cari noi prealămuritul le aflăm în rescriptele M. Sale, sărbătorește emise, dela 20 Octomvrie 1860 până la 15 Iunie 1863.

Sfânt e, domnilor, de tot sfânt aceea ce zice M. Sa, Împăratul în manifestul său din 20 Octomvrie 1860, că adecă, când s'a suit pe tronul protopărinților săi, n'a aflat pace, n'a aflat ordine bună, nu numai în țările sale ereditare de dincolo și de dincoace de Leitha, ci așa zicând, mai toată Europa a fost turbure. Și fiindcă după natura stării de atunci, ceea ce pe scurt se poate exprima că adecă am fost într'un resbel intestine: n'a putut Maiestatea Sa mai înțelepțește să lucre, decât să concetreză toată puterea guvernării în mâinile sale, și fără părtinire de națiuni și fără căutare de religiuni, socotindu-ne, precum a avut tot dreptul de a ne socoti, ca pe supuși săi, a enunțat tocmai când toată puterea a concentrat-o în mâinile sale, ideea cea măreață și principiul cerut de spiritul secolului, adecă: *principiul egalității*.

Sub astfel de guvernare centralistică, precum știți toți, domnilor,

s'au dezvoltat elementele unor instituțiuni comune organice, ce taie nu numai în viața unei clase din societate, ci în toate clasele, din cari stă un stat, o țară și provincie. Spiritele cu ajutorul lui Dumnezeu s'au așezat și M. Sa văzând că popoarele sale să așezară cu gândurile și convingerile lor politice, voi să introducă o guvernare tignită pentru toți, pentru mari și mici, pentru bogați și săraci, va să zică pentru toți factorii unui stat. Însă, domnilor, fiindcă lucrurile mânilor omenești nu pot fi durabile pentru totdeauna în forma lor, ci esența lucrurilor mânilor omenești poate rămâne, dar forma adeseori trebuie să se schimbe, astfel vedem că a lucrat și Monarhul și marele nostru principe, în politica, în diplomația sa, față cu țările și provinciile sale, căci în manifestul său din 20 Octomvrie 1860 promite, că tot în ziua aceea va emite popoarelor sale niște *legi fundamentale*, pe cari apoi să se bazeze în formă constituțională dreptul țărilor în mare și în mic. De aceea, dacă vom lua în considerațiune diploma M. Sale din 20 Octomvrie 1860, vom afla într'ansa, că întâiu: M. Sa se declară înaintea țărilor și provinciilor sale, ba înaintea Europei întregi că va să fie un împărat constituțional. Ridică forma monarhică din țările sale de peste Leitha, le dă constituțiune, ridică pentru țările sale de dincoace de Leitha guvernarea absolutistică și le dă îndărăt constituțiunea avitică, cea veche, — dar apoi și o altă constituțiune, a treia o proclamă M. Sa, care constituțiune are să lege în formă adevărată toate provinciile și țările sale, pe baza *sanctiunii pragmatice*. Aceasta surprinde pe mai mulți. Pe mine însă, ca pe un Ardelean, nu mă surprinde; căci în sancțiunea pragmatică, subscrisă pentru Ardeal, stă lămurit, că Ardealul stă în legătură indisolubilă și inseparabilă față cu celelalte provincii și țări ale M. Sale. Cum am spus mai înainte, forma inseparabilă

FOIȘOARĂ.

Literatură pentru tinerime.

(Urmare).

7. *Planuri*. O povestire frumoasă, în care gândul unei tinere dispus pentru plăceri, mulțumită unui vis se schimbă, ca pe urma acestuia să se întemeieze o căsnicie reală și corespunzătoare percepțelor Dumnezeești. Atât ca fond, cât și ca formă e bine reușită, instructivă, edificatoare și foarte potrivită pentru adulți, și îndeosebi pentru bibliotecii parhiale dela oraș.

8. *Sâmbăta morților*. O văduvă cu doi orfani își plânge soțul și viața fericită pierdută, roagă pe Dumnezeu să-i dea putere, ca să dea o creștere aleasă orfanilor rămași, ca să fie mulțumit bărbatul ei de pe cea lume și de ea și de orfani. În aceasta ni se arată iubirea cea mare de mamă și credința de a mulțumi pe soțul său chiar și după moarte. Fondul o face accesibilă pentru adulți de ambele sexe, și îndeosebi pentru sexul frumos.

9. *Cine cântă își uită năcazul*. O asemănare. Precum priveghitoarea în colivie prin cântec își reînnoiază ce a pierdut: fericirea, libertatea; tot așa și omul de azi, ce se sbuciumă în năcazurile acestei vieți,

și va afla mângâierea gândindu-se la adevărurile vecinice, și luându-și *Speranța* de tovarăș pe cânta cântarea scăpării de pe acest pământ. Fondul și forma o face potrivită numai pentru adulți.

10. *A scăpat*. E vorba de moartea unei fetițe idioate și mute, dar iubită de mamă-sa, care o deplânge. În vis fetița o mângâie și-o încurajează spunându-i, că ea nu mai suferă ca în viață, ci a scăpat de orice suferință. Atât ca fond cât și ca formă e potrivită pentru școlarii de cl. V și VI, școala de repetiție și adulți.

11. *Prejudecata*. Un om văzând o femeie bine îmbrăcată își face iluzie rea despre ea; iluzia însă îndată se pierde, când femeia mângâind conduce un orb la casa lui. Morala acestei povestiri e, că omul să judece pe semenul său după fapte, nu după haine.

Ca fond și formă e potrivită pentru cl. V și VI, școala de repetiție și adulți.

12. *Sfaturile unui ac*. E o povestire frumoasă, plină de învățături și sfaturi vrednice de a fi urmate de ori-care femeie, care vrea să-și ferească viața și familia. Toate aceste sfaturi le dă un ac, care învață pe fetiță să și împodobească hainele copiilor și nepoților ei, neuitând în același timp nici de creșterea morală a acestora. Fiind atât de reușită ca fond și formă, poate face cinste unei cărți de cetire pentru cl. V și VI, școala

de repetiție sau civilă de fete, dar în același timp poate fi cetită cu plăcere și de adulți. Întreaga povestire e moralizatoare și instructivă îndeosebi pentru sexul frumos.

13. *Plecarea lucrătorului*. E o povestire potrivită pentru adulți. Descrie viața unui miner, închinată unei munci cinste și unei vieți casnice corespunzătoare, și poate servi de model cetitorului.

14. *Flașnetarul*. E o povestire de asemenea potrivită pentru școala de repetiție și adulți, în care e descrisă viața unui om iubitor de muzică, care prin muzica lui într'un chip naiv și simplu a făcut binele, ce i-a fost la îndemână: a mângâiat, îmbărbătat, a bucurat pe săraci și bolnavi, a abătut pe oameni dela cărciumă, tot atâtea fapte vrednice de laudă și de urmat. Morala acestei povestiri stă și în zelul de a face binele prin ori-ce fel de mijloace ertate.

III. Povestiri alese, de I. Dragoslav.

Întreaga lucrare cuprinde o serie de povestiri alese, în cari e desfășurată viața plină de amintiri din copilăria lui Ion Dragoslav al lui Vasile Sumănu din Fălcișeni Moldovei, în societatea prietenilor săi Chitarcă, Ion al Anuței ș. a.

Este bine să se știe, că acest Ion Sumănu nu e altul, decât însuși autorul Ion Dragoslav, iar toate localitățile ca: Fălcișeni, Liteni, Iliești etc. amintite în aceste pove-

tiri sunt locul nașterii sau locuința autorului, a tatălui, a mamei sau a rudeniilor sale, deci sunt aievea, de unde urmează, că în aceste povestiri, cari prin natura subiectului lor stau în strânsă legătură, e descrisă autobiografia autorului, și tocmai din cauza aceasta, ar fi fost pe deplin reușită, dacă s'ar fi observat și principiul cronologiei, cum o face Creangă în amintirile lui, așezând și autorul de față povestirile cam în modul următor:

1. Cum a venit pe lume. 2. La bunică. 3. Paștile copilăriei. 4. Inghetata. 5. Vacanța. 6. Toamna. 7. Ruinele cetății Baia. 8. Slujbaș și 9. Călărașul. Această așezare la o nouă ediție o cred de foarte necesară.

Cuprinsul, pe scurt, e următorul:

În povestirea „Cum am venit pe lume“ autorul ne spune, cum înainte de vreme cu 2 luni a venit pe lume, cum botezul lui a fost făcut în pripă, cum 2 luni de-a rândul a fost foarte debil, dar totuși i-a fost dat să trăiască.

În „La Bunica“ povestește cum i s'a împlinit dorința de a vedea pe bunică din Bucovina, care-l îngrijește cum poate mai bine, de bucurie, că-și vede trăind nepotul debil, cu care se juca dansa odinioară.

(Va urma).

lității, legătura aceea ce era între țara noastră și celelalte țări, s'a ridicat prin constituțiunea dată în 20 Octombrie 1860, adică prin diplomă, și respicată prin punctul al doilea al aceleia, forma se schimbă, și se dă o formă nouă. În privința formeii acesteia nouă, convingerea mea, ceea ce nu e nici o ivire momentană, merge într'acolo, că forma legăturii, ce era până acuma între Ardeal și celelalte provincii și țări ale M. Sale, a fost imperfectă, pentru că în ființă altcum, altminteralea a fost, decum sta în formă. Acum însă Împăratul precum însuși zice în rescriptul din 15 Iunie a. c. are o politică deschisă, liberală. Aceea face ce gândește, și ce gândește aceea și face, și așa îmbracă legătura aceasta din sancțiunea pragmatică, unde stă că Ardealul, patria noastră, e într'o legătură indisolubilă și indivisibilă față cu celelalte provincii și țări, într'o formă nouă și o hotărește lămurit; dar earăși forma aceasta nouă o bazează pe mai multe adevăruri, cari nu se pot trage la îndoială. Adevăr este împrejurarea aceasta, că starea Europei întregi a luat altă față. Vedem, că toate guvernele concentrează puterea lor fizică și financiară astfel, că să fie în stare a împina orice fel de cas. Când Împăratul și marele nostru principe în felul acesta se descoperă cătră noi, atunci noi nu putem spre folosul nostru zice, că convicțiunea aceasta politică nu ar fi folositoare în deobște pentru noi, pentru dinastie și pentru celelalte țări, cu cari suntem în legătură indisolubilă și indivisibilă, ci trebuie să cunoaștem dacă știm mișcările ce s'au arătat în lume, că este în interesul nostru, și obținem și particular, ca forma aceasta nouă a unui pasaj din sancțiunea pragmatică să se așeze astfel, ca să avem pace; căci fără pace nu putem trăi, nu putem face nimic. (Bravo!).

Însă îmi va zice cineva, că eu prin aceasta vatăm constituțiunea veche a patriei, vreau „*tabula rasa*“, nu vreau să știu nimica de dreptul istoric! Aceasta ar fi o presupunere cu totul neîntemeiată, despre mine, că adică eu vreau să fac „*tabula rasa*“, că nu vreau să știu nimica de dreptul istoric. Nu-i așa! Nu mă îndoiesc că Dvoastră m'ați înțeles la începutul cuvântului meu, unde am zis că problema noastră e a revizui constituțiunea cea veche, a reînnoi și repara edificiul constituțional al patriei noastre. (Bravo din toate părțile).

Prin aceasta m'am mântuit de orice obiecțiuni netemeinice în punctul acesta.

Maiestatea Sa dară, în urma diplomei sale din 20 Octombrie 1860, ni-a restituit constituțiunea veche avitică, însă cu schimbări ce se află în punctul II din această diplomă. Va să zică, M. Sa ne lasă constituțiunea noastră cea veche, poștește să se observe elementele instituțiilor comune organice ce s'au dezvoltat până astăzi și au venit la valoare, și poștește apoi ca obiectele acestea să se pertracteze după altă constituțiune generală, care stă în legătură cu forma constituțiunii țării noastre, în legătură cu celelalte țări și așa ne chiamă M. Sa la dietă însă vedem că nu pe baza unei legi electorale ce s'ar fi adus constituționalmente, va să zică n'a luat M. Sa nici o lege electorală din constituțiunea de mai înainte, de ex. art. dietal XI din anul 1791, ci ni-a octroat o lege nouă electorală. Aci regimul M. Sale, după convingerea mea patriotică, n'a făcut alta decât a luat de îndreptare și de punct de mănecare pentru o lege electorală ad hoc dezvoltarea elementelor instituțiilor comune

organice de 15 ani încoace până astăzi. Va să zică, regimul M. Sale a fost silit a face o lege electorală pentru dieta aceasta, pentru constituțiunea cea veche să se introducă earăși în viață, o lege electorală să aducă, care să mulțamească toată țara.

Mai mult despre obiectul acesta nu cutesc a vorbi, ca să nu vatăm mărimea cuvintelor M. Sale din rescriptul său împărătesc.

Astfel ne-am adunat, domnilor, astfel ne chemăm azi *representanții țării Ardealului*. Problema noastră așa dară este a reînnoi, a repara și a amplifica astfel edificiul constituțional al patriei, ca toate popoarele ardelenese să încapă într'ânsul. (Bravo!) să fie „*templum sanctitatis*, amplitudinis, mentis, consilii publici, caput urbis, ara sociorum, portus omnium gentium, sedes ab universo populo transsilvaniensi concessa uni ordini“. (Bravo!).

Cum vom pricepe, domnilor, lucrarea noastră? Am auzit cuvântul împărătesc în rescriptul preainalt. Toți suntem convinși de convingerile cele mărețe, pe cari ni le-a rostit M. Sa. Eu gândesc, că împlinesc datoria cea mai sfântă, când îmi iau libertate a propune înaltei case ca să binevoiască a hotări un răspuns potrivit cuprinsului hârtiei împărătești din 15 Iunie 1863, ce ni s'a cetit nouă ca reprezentanților țării în 16 Iulie a. c. și să binevoiască totodată a decide, ca răspunsul acesta să se facă în forma unei adrese. Așa dară, domnilor, astfel să începem lucrarea noastră. Spre acest sfârșit am onoare a ceti o propozițiune colectivă din partea a 30 membri ai casei pentru moțiunea mea și adică, propunerea colectivă ca dieta să binevoiască a decide:

1. Să se răspundă la preainaltul rescript regesc îndreptat cătră reprezentanții marelui principat al Transilvaniei din 15 Iunie a. c. cu o adresă corespunzătoare cuvântului celui plin de însemnătate al Coroanei, și asupra cuprinsului și formeii adresei să consulte deocamdată un comitet în înțelesul regulamentului de ataceri, ear rezultatul să se aștearnă dietei cât mai curând într'un concept spre decisiune finală.

2. Această propunere colectivă să se privească ca urgentă, și pentru aceea să se prescurte în înțelesul regulamentului de ataceri § 53, forma pertractării ei, într'un chip, ca:

a) Comitetului să i se pună un restimp cât mai scurt și adică cel mult 7 zile pentru așternerea conceptului;

b) După trei zile dela împărțirea conceptului de adresă tipărit în toate trei limbi ale patriei, să se pășască în dietă la pertractarea aceleia;

c) Această propunere colectivă să nu se pună în tipariu.

Sibiu, 27 Iulie 1863. (Urmează 30 subscrieri cu Metropolitul Șulufiu în frunte).

În sfârșit am atâta să mai adaog, că în ce privește forma și cuprinsul adresei ce e de compus la preainaltul rescript împărătesc, — acelea îmi rezerv a le face atunci, când obiectul adresei se va pertracta în dietă finalmente.

Se naște discuție, la care iau parte dintre Români aflători în dietă: Mitropolitul Șulufiu, apoi Ioan Bran de Lemény, G. Anghel, Ioan Balmiri și Ioan Pușcariu, iar în urmă dieta declară de urgentă propunerea episcopului Șaguna și decide alegerea unei comisii pentru elaborarea proiectului de adresă.

Peregrinarea dela mănăstirea lui Sofronie.

— Raport. —

În ziua de sfânta Maria mică, care e și hramul bisericii nouă și a fostei mănăstiri din Cioara, s'a ținut obișnuita procesiune la biserica veche, la „Mănăstirea lui Sofronie“.

În preseara serbării s'au adunat numeroși creștini din împrejurime pentru a lua parte și la privegherea de seara.

Ambele locașuri au fost împodobite cu verdeață și cununii, ear la orele 8 și jumătate dimineața s'a început procesiunea sub conducerea părintelui protopop Sergiu Medeanu, asistat de preoții N. Bena din Pianul-de-jos, Ioan Oane din Pianul-de-sus, Simion Secărea din Sibot, Ioan Radu din Tartăria, Maxim Vulcu din Pucăreți și Const. Oancea din Cioara-de-jos, îmbrăcați în ornate; în frunte cu prapor și public mult pornim cu toții dela biserica nouă, care se află în centrul comunei, — în sunetul clopotelor ambelor biserică, și cântând cântări de laudă înaintăm cătră biserica veche, Mănăstirea lui Sofronie, care se află la o depărtare de 10 minute pe o colină frumoasă, încunjurată de pomi.

Intrând preoții în sfânta mănăstire se înaltă o scurtă rugăciune, apoi, pentru mulțimea poporului ce era adunat, ies cu toții afară, unde se servește parastas pentru foștii ctitori, egumeni și călugări, cunoscuți cu numele ai mănăstirii, și pentru alți credincioși evlavioși. Un parastas, oferit de preoteasa Valeria Oancea, s'a servit pentru pomenirea aviatorului Aurel Vlaicu.

După acestea preotul Const. Oancea a expus în cuvinte alese istoricul mănăstirii, rolul lui Sofronie cel cuvios întru apărarea legii străbune și statornicia lui în credință.

Părintele protopop Medeanu, în cuvinte mișcătoare, arată durerea neamului pentru pierderea lui Aurel Vlaicu, zicând între altele, că nu fiecare veac naște astfel de lăceferi, cari să lase lumină în urma lor... Pe fețele tuturor se vedea jalea, dar cu deosebire Bințințele, cari erau de față, nu și mai puteau opri plânsul.

În ordinea sosirii ne întoarcem cu toții la biserica nouă, unde la intrare se servește sfințirea apei, se face apoi încunjurarea bisericii și intrând în biserică se începe liturgia. Cu cântări bine executate ne-a delectat dl. N. Luculeț, învățător în Sebeș.

Biserica e spațioasă, zidită în stil bizantin, cuprinzând 2000 persoane, dar de astădată n'a putut cuprinde pe toți cei de față. La finea liturgiei păr. protopop rostește o predică înălțătoare, arătând însemnătatea praznicului, și aducând de model pe Maica Domnului, arată rolul femeii întru creșterea familiei și păstrarea credinței strămoșești. Credincioșii, întăriți în credință, se depărtează deplin mângăiați. Celor care au rămas anume, li s'a servit taina sfântului maslu.

Un mijloc mai puternic de întărire sufletească decât procesiunile la locurile sfinte, cu greu se poate închipui. De aceea tinărul preot Const. Oancea, care pe lângă multe lucruri bune făcute pentru luminarea poporului oferind însuși sume însemnate în acest scop, neprețuit lucru a făcut, când acum vre-o 4 ani a organizat din nou peregrinarea la fosta mănăstire, dovedind că și cunoaște pe deplin chemarea. Prezența părintelui protopop ca șef al tractului a dat importanță cerută unui astfel de act, menit să întărească inimile, să mângăie sufletele și să aducă înflorirea virtuților creștine. G. B.

Din despărț. „Asociațiunii“.

Convocare.

P. T. membri ai „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ din despărțământul Reghin (XXVI), precum și toți sprijinitorii culturii române sunt invitați a participa la

Adunarea Cercuală

care se va ținea în Reghinul-sădesc în 9 Octombrie n. la orele 2 p. m. în școala greco-română, cu următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea adunării;
2. Raportul secretarului despre activitatea comitetului cercual;
3. Raportul casierului și satorirea bugetului pe anul de gestiune 1913/1914;
4. Alegerea unei comisii pentru încasarea taxelor și înscrierea membrilor noi;
5. Împărțirea despărțământului XXVI. În două, eventual în mai multe despărțăminte, și în legătură cu acestea:
6. Alegerea directorilor și a comitetelor pentru despărțăminte nou înființate;
7. Eventuale prelegeri și disertațiuni, anunțate directorului conform statutelor. Reghin, la 25 Septembrie 1913.

Dr. Ioan Harția
dir. desp.

Ioan Varga
secretar.

Serate de ale meseriașilor noștri.

— Raport. —

Ultima ședință literară a „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“ a fost dedicată memoriei marelui erou Aurel Vlaicu, ca punct principal din program făcând parte conferența dlui profesor seminarial Dr. Silviu Dragomir. Publicul a venit în număr foarte considerabil să asculte glasul duios și plăcut al simpaticului profesor seminarial, care avea ca subiect al conferinței viața și moartea falnicului nostru Vlaicu.

Ședința o deschide viceprezidentul reuniunii dl. G. Poponea, care se adresează cu cuvinte de stimă și alipire cătră prezidentul Reuniunii, dl. V. Tordășianu, reîntors dela sanatorul din Viena, predându-i conducerea Reuniunii și totodată o scrisoare duioasă, subscrisă de comitet și de peste 150 de aderenți.

Di Tordășianu, luând conducerea ședinței, mulțumește dlui Poponea și tuturor membrilor, apoi se adresează publicului asistent, ținând o cuvântare plină de învățături, menite spre a desch de nouă orizonturi meseriașilor români.

Corul bisericesc face începutul ședinței literare cu „Sfânt e Domnul Savaot“. D-soara E. Bordea ne delectează cu o poezie ocazională, ded cătră memoriei lui Aurel Vlaicu, recitată cu o adâncă pătrundere.

Urmează dl. prof. Dr. Silviu Dragomir cu prețioasa d-sa-e conferență. Vorbește despre groaznicul accident, descrie viața sbuciumată de până aici a eroului, drumul vieții atât de anevoios, pe care l-a străbătut până să-și ajungă culmea gloriei; totodată cetește din analele Academiei Române descrierea aparatului, făcută de fostul ministru de culte Spiru Haret, în cele mai mici amănunte. Mai ales partea, în care dl. Dragomir vorbește despre cea mai nemângăiată mamă, a produs o impresie zguduitoare în publicul din sală. Ochii multora inotau în lacrimi, chiar conferențiarul avea ochii umezi.

Duioasa și pătrunzătoare conferență a dlui profesor Dragomir a fost sfințită de lacrimile mulțimii, căci fiecare vedea în cel dispărut un frate de al său.

Di N. Străjanu, judecător, fiul profesorului M. Străjanu, a executat la pian cu o rară măiestrie „Marș funebru“ de Chopin, — marșul cu care au fost petrecute rămășițele pământești ale răposatului la locul de odihnă. A mai executat apoi unele bucăți clasice cu un uimitor talent. Di G. Poponea cetește poezia „La moartea Vulturului“ de R. Cozmin, iar E. Măgean unele amintiri din viața aviatorului. Urmează corul bisericesc cu jalnică cântare „Cu adevărat deșertăciune sunt toate“ și cu o cântare eroică, iar la urmă di Tordășianu, adânc mișcat, mulțumește tuturor acelor cari au contribuit la reușita acestei serbări de doliu, și în special mulțumește dlui profesor Dragomir pentru frumoasa d-sa-e conferență. Din prilejul acestei triste serbări di G. Poponea a dăruit pe seama reuniunii un frumos tablou, care cuprinde, pe lângă chipul mult regretatului aviator, încă 5 tablouri artistice aranjate, reprezentând pe aviator în diferite forme ale sborului său. Acest tablou ar fi un decor pentru fiecare casă românească și în special pentru toate instituțiile noastre, de unde n'ar trebui să lipsească. S'au și făcut până acum mai multe comande. (em.)

Conferențele preoțești.

Convocare.

Onorata preoție actuală din protopopiatul Dobra se convoacă la conferența anuală, ce se va ținea în parohia centrală Dobra, Duminică, în 13/26 Octombrie a. c. cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. La orele 8 serviciu divin cu invocarea Duhului sfânt.
2. Deschiderea conferinței, constatarea celor prezenți și constituirea.
3. Comunicarea ordnului consistorial Nr. 12,909 bis, din 1912.
4. „Chemarea preotului în zilele noastre“. Temă pastorală, apoi recensiunea lucrării.
5. Cum a îndeplinit preoția cele 12 puncte din „Statuturile arhieresti“ Nr. 7983 prez. 1909. Raport general pe baza rapoartelor domnilor parohi, care să se înainteze până la 8/21 Octombrie oficiului protopopesce.
6. „Chestiunea învățăturilor sectare“, cauzele ivirii lor și mijloacele de combatere.
7. Rapoartele despre serviciile divine săvârșite în sobor, prezentate tot până la 8/21 Octombrie a. c.
8. Eventuale propuneri.
9. Designarea temelor și locului pentru conferența proximă.
10. Încheierea conferinței. Dobra, la 10/23 Septembrie 1913.

Iosif Morariu,
protopop.

Convocare.

Prin aceasta convoc. Olor. preoțime tractuală în conferență preoțească pe ziua de Luni în 21 Octomvrie v. 1913 în edificiul școlii noastre din Cohalm.

Programă:

1. La 8 ore fix a. m. liturgie celebrată de preoții: I. Mircea, Cohalm, și D. Șica, Draos. Predică de Patr. Pinteș, Cața, cu textul: „Purtați sarcina unul altuia și așa veți plini legea lui Cristos”. (Pav. Galat. c. 6, v. 2).
2. Deschiderea conferenței și constituirea biroului.
3. Discuție asupra serviciului divin și asupra predicii rostitute.
4. Comunicarea rezoluțiilor consistoriale. Alte comunicări.
5. Raport despre activitatea preoției în anul expirat. Fiecare paroh va înainta despre aceasta un raport la oficiul protopresbiterial până cel mult în 10 Oct. c.
6. Presentarea temei „Sematismul tractului Cohalm, cu indicarea istoricului însemnat despre înființarea și trecutul parohiilor”.
7. Cum ar fi să se facă uniformizarea taxelor stolare în tractul nostru? Raport lucrat de parohul I. Mircea, Agoștin.
8. Stabilirea temelor pentru conferența următoare.
9. Inchiderea conferenței.

Cohalm, în 16 Septemvrie 1913.

I. Bercan
adm. protopopesc.

Convocare.

Prin aceasta convoc. pe Marți în 15/28 Oct. a. c. preoțimea la conferența anuală, în biserica din Făgăraș cu următorul

PROGRAM:

1. La 10 ore invocarea duhului sft., deschiderea și constituirea conferenței.
2. Comunicarea resol. consistoriale despre conferența din anul trecut, Nr. 11923 B. și Nr. 900 din 1913.
3. Referada asupra rapoartelor preoților, despre îndeplinirea îndemnărilor din pastorală Nr. 7983/909, de Vasile Rădulet, paroh în Berivoi mici căruia s-a i-se trimiță, aceste rapoarte până la 6 Oct. v. a. c.
4. Referada asupra rapoartelor conducătorilor dela grupurile religioase, ce are să le înainteze din grupul I. par. Grama, al II. Clonța, al III. Mușat, al IV. Cațaveiu, al V. Aron, al VI. P. Debu, al VII. N. Bărbat, al VIII. Sglimbea, la par. Popița în Comana inferioară până la 6 Octomvrie a. c. v.
5. Tema data de Vener. Consistor „Cauzele provenienții învățăturilor sectare a mucărilor și modalitatea cum s'ar putea împedea divulgarea lor?” de parohul G. Lupu și profesorul catichele Beletuță.
6. Preotul în contact cu străinii, de V. Debu.
7. Recensiune asupra temelor „plan despre activitatea socială a preotului”, de Literat.
9. Tema „Ordinea și curățenia din altar și biserică”, de Bărbat, capelan.
10. Modalitățile purtării oficiului parohial, de Vincențiu Pop.
11. Stabilirea programei și locului pentru conferența proximă.

Făgăraș, 5 Sept. 1913.

Nicolae Borsea
protopop.

Convocare.

Convoc. On. preoțime din tractul meu la conferență în Agnita pe Joi în 10/23 Oct. a. c. cu următoarea

Ordine de zi:

1. La 8 ore f. a. chemarea D. Sf. și deschiderea conferenței în sala școlii noastre din loc.
2. Constatarea celor prezenți și constituirea conferenței.
3. Comunicarea ordinilor consistoriale referitoare la conferența din anul 1912.
4. Predică cu textul: „Toate câte voiți să vă faceți vouă oamenii, faceți și voi lor asemenea”. Mat. c. 7, v. 12, rostită de unul dintre parohii: E. Terchila, I. Bergheta, G. Conta sau I. Holerga, care va fi designat în conferență.
5. Discuție asupra formei și a modului de predare.
6. Fiecare preot să se pronunțe în scris, că comuna lui cu care alte 4—5 comune s'ar potrivea mai bine să formeze cerc religios, — fără privire la învățători. Declarațiunile să le aștearnă până în 1 Oct. a. c. par. A. Mețianu, care va prezenta conferenței pe baza acelora un proiect pentru o nouă arondare definitivă.
7. Comunicarea unor directive din partea prezidiului la compunerea rapoartelor oficiose.

8. Presentarea și textuarea definitivă a operatului „Monografia tractului Agnita”, de referentul comisiei par. Nic. Gavrea.

9. Ce însușiri să aibă și ce mijloace să folosească preotul la educația religioasă și morală a poporului? Temă lucrată de cap. prot. J. Părau.

10. Alegerea comisiei pentru statuirea programului pe anul viitor.

11. Încheierea.

Agnita, 13 Septemvrie 1913.

Ioachim Muntean
protopop.

NOUȚĂȚI.

Demisiunea șefului de stat major. Știrile ziarelor despre o apropiată schimbare în personalul statului major al armatei noastre nu se adevăresc. Din Viena se anunță adecă d'n cel mai competent izvor, că baronul Conrad de Hötendorf va rămânea și mai departe în postul său de șef al statului major.

Părechea regală spaniolă în Viena. Regele Alfonso și regina Victoria vor veni în a doua jumătate a lunii lui Octomvrie la Viena pentru a face o vizită Monarhului nostru.

Ministrul de culte la Cristian. Primim următoarele: Mercuri în 1 Octomvrie 1913 n. Excelența Sa dl. Ministru de culte și instrucțiune publică a cercetat atât școala ev. luth., cât și cea gr. ort. rom. din Cristian, de lângă Sibiu. A fost adus dela hotelul „Împăratul Romanilor” în o trăsura împodobită cu flori și trasă de șase cai. Primirea i s'a făcut de ambele societăți a tinerimii din sat, împreună cu întreg poporul. Din partea ev. luth. a fost binevenat în fața școlii de dl. G. Arz, parohul locului. Românii l-au primit în fața școlii române, unde s'a ridicat și o poartă frumoasă, împodobită cu brad și stejar. Aici a fost salutat în numele poporului românesc de preotul C. Moldovan. Apoi a fost condus în clasele de prelegere, unde a ascultat la cl. I—II din l. maghiară și română în clasele III—VI Geografie și Aritmetică. A mulțumit ambilor învățători pentru sporul arătat. În calea sa a fost însoțit de dl. consilier de secție, Dr. P. Ionescu, de secretarul ministerial Dr. Kisfaludi Kálmán, de Prea Sfinția Sa episcopul ev. luth. din Sibiu, inspectorul reg. al Sibiuului și dl. Dr. Grescovits. La întoarcere întregându-se câteva momente cu sfinția sa părintele locului între strigate de „Să trăiască” s'a depărtat din mijlocul nostru. Vecinul.

A doua universitate boemă. Duminecă s'au ținut în mai multe orașe din Boemia, Moravia și Silezia adunări organizate de reuniunile studențești slave, în scop de a se înființa o a doua universitate boemă, cu reședința în Brunn. În toate adunările s'a votat o rezoluțiune de acelaș cuprins.

† Dorica Păcățian. Unica fiică a redactorului nostru responsabil, o elevă de inteligență extraordinară, a încetat ieri din viață după suferințe îndelungate, înconjurată de dragostea și îngrijirile părinților săi cari, pentru a recăștiga sănătatea miciei suferinde, au jertfit și au încercat totul ce a fost omenește cu putință. Această împrejurare să fie scântee de mângâiere în inima adânc îndurerată de pierderea ei, la a căror doliu se asociază toți cei ce au cunoscut pe cea prea degrabă trecută la vecinicie. Odihnească în pace!

Familia a publicat următorul anunț funebru:

Sdrobiți de durere aducem la cunoștința rudeniilor, amicilor și cunoscuților, că mult iubită noastră fetiță

DORICA

după lungi și grele suferințe, suportate cu indulgența unei adevărate mucenice, a adormit în Domnul, astăzi, la orele unu și jum., în etate de 9 ani și jumătate.

Rămășițele pământeste ale scumpei noastre defuncte vor fi înmormântate, după ritul gr.-ort. în cimiterul nou orășenesc din loc. Sâmbătă, în 4 Octomvrie n. la orele 3 după amiază, dela locuința din strada ernei (Wintergasse) numărul 13. Fie-ți somnul lin, scump îngrăș, care ți-ai lăsat părinții în cea mai adâncă jale și durere. Sibiu, 2 Octomvrie n. 1913. Teodor V. Păcățian, și soția, Silvia Păcățian născ. Pop, ca părinți.

Deficite mari. Teatrele principale din Budapesta, Opera și teatrul Național, se bucură de o considerabilă subvenție anuală d'n partea statului. Cu tot ajutorul acesta însemnat, scriu ziarele din capitală, cele două teatre subvenționate au astăzi deficite, care se urcă la sumă de aproape 900 de mii coroane. Se vorbește, că teatrele numite vor fi date în întreprindere particulară.

Parastas. Din Cristian, lângă Sibiu, ni se scrie, că Duminecă în 21 n. c. st. n. s'a slujit în biserica ort. română de acolo un parastas pentru odihna de veci a lui Aurel Vlaicu. Slujba a făcut-o părintele Const. Moldovan, care după parastas a ținut o mișcătoare cuvântare, arătând poporului pierderea cea mare a noastră prin moartea lui Vlaicu, pe care l-au văzut cei mai mulți la Săliște, sburând de acolo până la Săcel, apoi în altă direcție spre Poiana-Sibiuului etc. În veci pomenirea lui!

Serbări culturale în Iași. Societatea ortodoxă națională a femeilor române va deschide în Noemvrie o grădina de copii în local propriu și un institut de domnișoare în Iași. Inaugurarea acestor două instituții de cultură va fi prilejul unor mari serbări, la care se vor asocia societățile culturale românești de pretutindeni. Comitetul societății ortodoxe naționale a femeilor române va adresa un apel uniunii femeilor române din Ardeal, tuturor pionierilor culturii românești din Ungaria, Transilvania și Bucovina, să ia parte în număr cât mai mare la serbările inaugurale ale celor două instituții de cultură ce vor fi înființate la Iași. Cu modul acesta, ziua de 25 Noemvrie, când se va ține inaugurarea, va însemna un eveniment al culturii românești de pretutindeni. Societatea ortodoxă națională a femeilor române va face tot ce-i stă în putință, ca să dea serbării însemnătatea ce i se cuvine.

La Fondul Aurel Vlaicu pentru stipendierea tinerilor meseriași cu scop de a se perfecționa în străinătate, întemeiat drept primos memoriei aviatorului nostru în sedința literară a „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” din 25 Septemvrie 1913, au dăruit: Victor Tordășianu, președinte 5 cor.; Eugenia Tordășianu, profesoară 5 cor.; Miorica Tordășianu, elevă, 5 cor.; Paul Iovescu, funcționar penz., 5 cor.; Petru Moga, fronzelar, soția sa Maria n. Grecu și fiii lor Petru, aspirant de ofițer în Reg. 5 de Inf. (Eperjes), Traian, stud. în a 8-a gimn., și Octavian, școl. în a 2-a elem., fiecare câte 1 cor., cu totul 5 cor. Totalul contribuțiilor cor. 25.

Iarăși treicolorul. Ministrul de interne român dl. Take Ionescu, întorcându-se din străinătate, a fost oprit în trecerea sa prin Ungaria în orașul Bichi-Ciaba, — deoarece poliția din această localitate a observat pe automobilul ministrului treicolorul roșu-galb.-vânăt. Autoritățile ungurești nici de astădată n'au respectat colorile românești și au pretins ministrului să înlăture micile steaguri de pe automobil. Dl. Take Ionescu a cedat forței și a protestat contra abuzului. În legătură cu acest incident „Gazeta Transilvaniei” află din izvor absolut autentic, că d-na Ionescu, soția ministrului, comunicând bărbatului său cazul dela Deva (când poliția acestui orașel îi ceruse înlăturarea treicolorului de pe automobil), dl. Take Ionescu l-a adus la cunoștința ministrului de externe austro-ungar, ear contele Berchtold a luat cu regret act despre cele întâmplate la Deva, și a cerut scuze ministrului țării românești pentru incidentul penibil.

Exportul de cai. În Noemvrie anul trecut a apărut ordinul privitor la oprirea exportului de cai din monarhia noastră. Ordinul acesta a încetat cu ziua de 1 Octomvrie a. c.

Atentat. Sâmbătă seara pe la orele 6 o puternică detonătură s'a auzit în Brașov, mai ales în părțile Scheiului. S'a săvârșit adecă un atentat cu dinamită asupra monumentului înălțat lui Arpad pe Tâmpa. Explosiunea n'a stricat statua, dar a spart o parte din soclu. Făptuitorii, până acum, nu se cunosc. Poliția face obișnuita cercetare.

Intrecere de fotbal se va ține Duminecă d. a. în 5 Octomvrie n. în Sibiu, pe locul de lângă „Trei stejari”. La concurs iau parte reuniunile sportive din Piski și Sibiu. Inceputul la orele 3 și jumătate. Intrarea: locul I. 1 coroană, al II-lea 40 bani. Bilete se vând la librăria Budovsky.

Inaugurare. Sâmbătă în 18 Octomvrie se va inaugura la Lipsca monumentul imponent înălțat în amintirea marelui bătlui dela 1813 între francezi și aliați. Și-au anunțat participarea: împăratul Wilhelm al Germaniei, arh. ducele nostru moștenitor de tron Francisc Ferdinand, doi regi, 5 reprezentanți regali, 52 de principi și 104 urmași de comandanți ai armatelor de pe vremea aceea.

Scrișorile lui Tolstoi. Contesa Sofia, soția scriitorului Leo Tolstoi, a publicat zilele acestea scrișorile ce le-a primit dela bărbatul său. Originalele epistolelor lui Tolstoi se păstrează în muzeul istoric din Moscova. Sunt publicate cu totul 663 de scrișori, lipsesc 9, din care unele se rapoartă la persoane în viață, ear pentru altele n'a sosit încă timpul de a fi date la lumină.

Teatru în Sibiu. Astăzi Vineri, după amiază la orele 3 se dă o reprezentație pentru tinerimea scolară, și anume drama de Shakespeare *Negustorul de Veneția*, pentru care s'au făcut pregătiri în săptămâna trecută. Sâmbătă la 7 și 1/2 seara: mare cabaret artistic; Duminecă d. a. opereta *Ploaie de aur*, ear seara se va da *Punga roșie*, piesă din popor, cu cântece.

Din public*).**Mulțămită.**

Pe seama bisericii ortodoxe române din Podel, în protopopiatul Zarandului, s'au făcut următoarele dăruiri:

Poenariu Nicolae din Vale 1 rând de vestimente bis. în preț de 100 cor., Ioan Avram Iordan și Ivan Avram I. Iodu Ciomi un rând de vestimente bis. de culoare neagră în preț de 60 cor., Poenariu Petru a Cișenii un rând de haine bis. 80 cor., Popa Lazar un rând de haine bis. în preț de 74 cor., Ioan Lăpădat un prapor 18 cor., Boșeriu Moise I. Ilie un prapor 20 cor., Blaș Andron un prapor 14 cor., Popa Lazar un stihar alb 10 cor., Poenariu Maria I. Crăciun I. Ioan o măsurită și un sfeșnic, în preț de 4 cor., Poenariu Petruț a Fimului un Molitvelnic în preț de 7 cor. Poenariu Petruț a Fimului un sfeșnic de lemn pentru 3 lumini în preț de 2 cor., Matei Fimu o steaună la disc aurită în preț de 7 cor., Poenariu Trifu a Tregii 2 cruci de lemn în preț de 1 cor., Aurel Barna preot în Ribicioara de sus o măsurită pe prestol în preț de 8 cor., Poenariu Trofin perdele la ușile împărătești preț 10 cor., Dna Eleonora Ivan, preoteasă, perdele țesute, în preț de 20 cor., Ivan George un acatist cu table de cauciuc, preț 10 cor., Ivan Toader dus la America un catavasier, preț 3 cor.

Pentru procurarea de cărți bisericești și a predicilor de Voitschi și Tarnavski au contribuit Ivan Avram I. Nicolae 10 cor., Poenariu Maria I. Nicolae 10 cor., Poenariu Căta I. Macsin 10 cor., Poenariu Petruț a Fimului 5 cor., Poenariu Trifu a Tregii 4 cor., Parohul Ioachim Ivan 5 cor.

Au mai dăruit:

Poenariu Mihai și Poenariu Tenasie o cădelniță în preț de 20 cor., Boșeriu Iosif un prapor de culoare galbenă în preț de 48 cor., Poenariu Petruț a Fimului un apostol cu litere latine 11 cor., Poenariu Maria I. Crăciun I. Ioan o măsurită 3 cor., Poenariu Saveta I. Poenariu Preutesei o măsurită 3 cor., Puiuț Maria și Poenariu Căta o măsurită pe masă în biserica muielor 6 cor., Poenariu David și soția sa Maria n. Ivan un acoperitor pentru scăunenciul unde se spune evanghelia, 3 cor., Poenariu Anna n. Boșeriu Mihai un ștergar, lucru de mână, pentru folosit în altar în preț de 4 cor., Ivan Tanasie Piliu un patrafr în preț de 6 cor., Popa Rozalia a făcut acoperitoarele la amândouă stranele țesute de dânsa, în preț de 20 cor., Benea Floarea o măsurită în preț de 8 cor., Dna preteasă din Dealul-mare Glava o măsurită pe prestol, toată cusută de dânsa, în preț de 20 cor. Pentru pictatul ușilor împărătești doamna preteasă Laura Popa din Furcoara 5 cor., preotul Ioachim Ivan 3 cor. Dl. învățător din loc Lazar Suciu a cumpărat un clopot nou la sf. biserică în preț de 91 cor. 20 fl.

Tuturor marinimoșilor dăruitori li se aduce mulțămită în numele comitetului parohial și al întregului popor din comuna Podel.

Podel, 25 Septemvrie 1913.

Ioachim Ivan
paroh.

Cărți și reviste.

Cărți literare nouă. 1. Gheorghe Stoica: „*Alte Vremuri*”. Preț 2 cor. În acest volum, care este al treilea în „Biblioteca scriitorilor dela noi”, ce apare sub auspiciile Asociațiunii, se zugrăvesc înduioșătoare scene într-o limbă frumoasă și curată românească. Volumul are peste 300 de pagini și e deopotrivă de interesant dela început până la sfârșit. — 2. Stefan Lăzar-Al. Ciura: „*Floarea Betuliei*”. Preț 1 cor. 180. Roman din epoca asiro-babiloniană, zugrăvind sfâșietoarea tragedie a temutului Holofern, care pornește să cucerească lumea. Nimeni nu i se poate opune, căci brațul lui dăramă tot, numai frumoasa Iudita — Floarea Betuliei — îl supune cu dragostea sa, ca apoi să-i taie capul și să scape neamul de peire. — 3. Horia P. Petrescu: „*Văduviaora*”. Preț 1 coroană. E la noi în Ardeal întâia colecție de monoloage, pe care diletanții le pot preda la serate teatrale. Fiecare monolog e plin de vervă. — Toate aceste trei cărți nouă au apărut în editura „*Librăriei S. Bornemisa*” din Orăștie, și se pot procura pentru suma de K 480.

*) Pentru cele publicate în rubrica această redacțiunea nu primește răspunderea.

Ad Nr. pp 1044/1913. (265) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia de c'asa a II-a Muntele-rece, prin aceasta se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post, sunt cele fasonate în coala B, pentru congruă.

Suplicele de concurs, instruite conform normelor în vigoare, sunt a se înainta subscrisului până la termenul susindicat, iar reflec-tanții sunt poftiți a se prezenta la sf. biserică în vre-o Duminecă ori sârbătoare, ca să fie cunoscuți din partea poporului.

Oficiul protopresbiterial rom. gr.-or. al Clujului în conțelegere cu comitetul parohial.

Cluj, la 6 Septemvrie 1913.

Tuliu Roșescu
protopresbiter.

Nr. 468/1913. (261) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de clasa I. Deda, protopresbiteratul Reghinului, în sensul ordinului Preaveneratului Consistor arhidiecezan de datul 13 August a. c. Nr. 10 495 Bis. se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroh sunt cele fasonate în coala B pentru congruă. Având parohul relut de cvartir, comuna bisericească nu primește deocamdată îndatorirea de a zidi casă parohială.

Cererile concursuale, instruite conform normelor în vigoare, (extras de botez, testimoniu de maturitate, absolutor teologic, atestat de cvalificațiune cu calcul „foarte bine” și eventuale atestate de serviciu) să se aștearnă la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis.

Concurenții numai cu prealabila încuviințare din partea subsemnatului se pot prezenta într-o Duminecă ori sârbătoare la biserică spre a cânta, cuvânta, ori celebra și a face astfel cunoștință cu poporul observând însă dispozițiile din Regulamentul pentru parohii.

Reghinul-săsesc, 30 August 1913, st. v.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. rom. al tractului Reghin, în conțelegere cu comitetul parohial din Deda.

Vasilie Duma
protopop.

Nr. 741/1913 prtb. (270) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc dela școala confesională greco-orientală din Feriház (fehérégyháza), protopresbiteratul tractului Sighișoara, se descrie conform veneratului ordin conzistorial din 9 Septemvrie a. c. Nr. 11844 Școl. 1913 concurs din oficiu cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1200 coroane salar fundamental solvibil din repartiție dela popor și din ajutor din centru, eventual din ajutor de stat. Relut de grădină 20 cor. și cvartir în natură.

Pe lângă datorințele impuse prin lege, învățătorul ales este obligat a instrui și conduce elevii la serviciile divine în Dumineci și sârbători, și a cânta cu ei răspunsurile liturgice și în decursul feriiilor mari.

Concurenții sunt datori a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic și a face cunoștință cu poporul, iar petițiile concursuale instruite conform normelor în vigoare să se aștearnă subscrisului oficiu protopresbiterial în termenul deschis.

Sighișoara, 12/25 Septemvrie 1913.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al tractului Sighișoara.

Dimitrie Moldovan
protopop.

A apărut și se află de vânzare la
Librăria arhidiecezană în Sibiu:

Notițe

despre

întâmplările contemporane

scrise de

Ioan cavalier de Pușcariu.

Prețul broș. 3 cor. + porto 20 fil.

Legat cor. 3-50 + porto 30 fil.

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian.

„ALBINA”, inst. de cred. și econ., în Sibiu.

A XVII-a tragere la sorți publică

a scrisurilor fonciare de 5% în cor. ale *Inst. de credit și de econ. „Albina”* a urmat în 27 Sept. 1913 în prezența domnului notar public regesc Gavril Zăgoni, a doi membri din direcțiune și doi membri ai comitetului de supraveghiere al institutului. S'au tras în valoare totală de **Coroane 140,000** următorii numeri:

à K 500 Nr.: 25, 108, 114, 141, 191, 208, 213, 234, 252, 299, 302, 323, 336, 407, 408, 438, 467, 501, 510, 518.

à K 1000 Nr.: 28, 124, 129, 145, 177, 284, 330, 343, 372, 389, 433, 458, 525, 572, 588, 611, 627, 680, 704, 727, 731, 885.

à K 2000 Nr.: 33, 112, 117, 128, 142, 203, 290, 307, 357, 457, 469, 483, 499, 570, 622, 749, 753, 805, 815, 817, 968, 1012, 1125, 1130, 1197, 1217, 1233, 1335, 1346, 1465, 1496, 1518, 1598, 1608, 1705, 1758, 1767, 1858, 1947, 1973, 1979, 2000, 2026, 2045.

à K 5000 Nr.: 57, 80, 81, 189.

Cu începere dela 1 Aprilie 1914 aceste scrisuri fonciare se răscumpără la *cassa institutului în Sibiu*, la Filialele sale în Brașov, Elisabetopol, Lugos, Mediaș și Murăș Oșorheiu, la K. k. priv. Bank & Wechselstuben-Actien-Gesellschaft „Mercur”, și la Wiener Fviale der Zimostenská banka pro Cechy a Moravu în Viena; la Ungarische Escompte-und Wechsel-Bank și la Pester Ungarische Commercial-Bank în Budapesta, precum și la Filiale der k. k. priv. oesterr. Credit Anstalt für Handel und Gewerbe în Triest, în întreaga valoare nominală împreună cu interese curente; însă se pot răscumpără și mai nainte oricând prin escomptare, sau se pot schimba cu alte scrisuri fonciare după cursul zilei.

Cu 1 Aprilie 1914 înceată interesele lor mai departe, și cupoanele de interese scadente mai târziu, dacă la prezentarea scrisurilor fonciare lipsesc, se subtrag din suma acestora.

Din scrisurile fonciare ieșite la sorți la tragerile de mai nainte nu s'au prezentat încă pentru răscumpărare următoarele:

à K 500 Nr.: 6, 193, 205, 330, 415, 487.

à K 1000 Nr.: 5, 86, 99, 296, 401, 412, 440, 468, 487, 555, 573, 579, 652, 686, 713.

à K 2000 Nr.: 53, 198, 211, 277, 458, 579, 672, 678, 680, 1322, 1338.

Sibiu, în 27 Septemvrie 1913.

(272) 1—1 Direcțiunea.

Să pot procura altoaie pentru pomi roditoare de calitate ireproșabilă pomi roditori și pentru promenăzi

VITA DE VIE
cu rădăcina și altoaie.
Preț curent trimite gratuit.

FISCHER és Tsa
Școala de grădinarit și stabiliment de viticultură.
Proprietari: AMBROSI M. junior și succesorii lui Fischer L.

(255) 4—12

AVIZ.

Am onoare a aduce la cunoștință, cu 15 Septemvrie a. c. am deschis în Heiden-gasse Nr. 10 un

(266) 3—3

Atelier de croitorie

împreună cu o școală de cusut și croit. Imi permit a mai observa, că pe baza cunoștințelor mele câștigate în Berlin și Viena sunt în stare a împlini toate lucrurile încredințate mie cu cea mai mare exactitate și punctualitate.

Bojena Bărdaș recet Trnka.

Sibiu, Heidengasse Nr. 10.

A apărut și se află de vânzare la
Librăria arhidiecezană în Sibiu

Din carnetul unui dascăl.

Studii și articole

de

Ion Mateiu.

Prețul cor. 150 + porto 20 fil.

Curs de dans

special pentru tinerimea
rom. studioasă din Sibiu

voiu deschide în sala dela „Gesellschaftshaus” Luni, în 6 Octomvrie n. — Probe se vor ține: Luni și Joia dela 6—8 ore seara, Dumineca dela 2—4 ore d. a. — Inscriseri se pot face la „Librăria arhidiecezană”, precum și la orele de dans. (259) 3—3

Cu stimă:

Nicolae Stoica,
măiestru de dans dipl.

Favoritul mijloc de înfrumșetare a damelor din elită este

CREMA-MARGIT
a lui Földes.

Această pomadă de obraz o folosește în toată lumea multe milioane de dame, fiind pe baza cercetărilor științifice cel mai nou produs de cremă pentru obraz, și după afirmarea renumiților chemici e cel mai bun și nestrăicis mijloc pentru înfrumșetarea și rafinarea obrazilor, cu cel mai rapid și sigur efect.

În restimp de vre-o câteva zile d'spar toate creșele, linițele, petele de fect și toate spușele. b) (91) 7—7

Crema Margit a lui Földes

înfrumșează nu numai obrazii, ci îi îngrijește și scutește de toate influențele anotimpului, a soarelui și a vântului.

Contra imitațiunilor se vă feriiți! — Se află în toată lumea Un borcănel costă 1 și 2 cor. Săpun Margit 70 fil. Pudră Margit cor. 120.

Expedițiuni poștale prin producătorul:

Coloman de Földes,
farmacist în ARAD.

Se află în Sibiu la: Carl Frisch, Fabricius Guido, Meltzer Gusztáv, Meltzer Parfumerie, I. C. Molnár, Morscher Károly drog., Müller Károly drog., Pisehl Károly. În Agnita: Wilhelm Fröhlich. În Sighișoara: A. W. Lingner. În Mediaș: Ubert József.

Premiat cu medalia cea mare la expoziția milenară din Budapesta în 1896.

Turnătorie de clopote și fabrică de scaune de fier pentru clopote

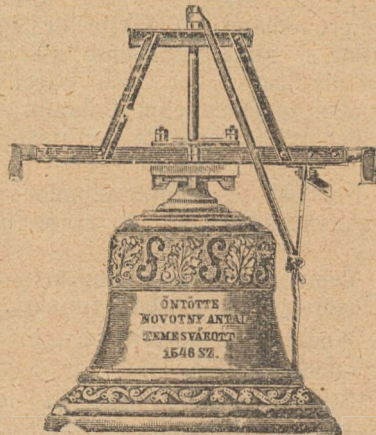
ANTONIU NOVOTNY

în Timișoara-Fabric

se recomandă spre pregătirea clopotelor noue, cum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe lângă garanță de mai mulți ani, provăzute cu ajustări de fier bătut, construite spre a le întoarce cu ușurință în orice parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură, fiind astfel mântuite de crepare. Cu deosebire sunt recomandate (133) 13—53

Clopotele găurite

o invențiune proprie și premiată în mai multe rânduri. Aceste clopote, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S, au ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibraire mai voluminoasă de cât clopotele turnate după sistemul vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kg., este egal în ton cu unul de 461 kg. turnat după sistemul vechiu. — Mai departe se recomandă pentru facerea de scaune de fier bătut, de sine stătătoare, pentru preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut, ca și spre turnarea de toate de metal. Prețouranturi ilustrate gratis.

La Librăria arhidiecezană, Sibiu, se află de vânzare editura proprie:

EVANGELIA

legătură foarte fină în catifea, coloare bordo, cu patru evangeliști în față și la mijloc restignirea, tot aceeași și în dos, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **150 cor.**

Aceiaș legătură cu patru evangeliști, restignirea la mijloc, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **135 cor.**

Aceiaș legătură, în față cu patru evangeliști și la mijloc restignirea, iar în dos cu patru nasturi și la mijloc cu o cruce, foile aurite, cu copcii, în o frumoasă cutie de păstrat **100 cor.**

Evangelia legată în piele Chagrin pe ambele părți împreună evangeliștii și la mijloc restignirea, foile aurite, cu copcii, cu cutie de păstrat **35 cor.**

Evangelia legată în piele roșie, cu cadru aurit și la mijloc cu o cruce imprimată, foile colorate galben, cu copcii **25 cor.**

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.